

la recerca futura s'hauria de centrar. Aquesta fou la desena edició d'un cicle de conferències que, amb un objectiu semblant des del punt de vista de la interdisciplinarietat i l'obertura a tot l'àmbit americà ha tingut diferents centres d'atenció en les seves diferents edicions. L'Aula Oberta d'Amèrica Llatina, gestada des dels departaments de Prehistòria i d'Antropologia Social i Cultural i del Centre d'Estudis Internacionals i Interculturals de la UAB, i amb el suport de la Facultat de Filosofia i Lletres d'aquesta universitat i de l'ICCI/ Casa Amèrica pràcticament des dels inicis –i que també ha estat l'editora de dos volums compiladors de les conferències–, ha significat un espai de reflexió i de diàleg del món acadèmic i també un públic divers que s'hi ha acostat, on hem intentat que hi tinguessin cabuda tant els experts de casa nostra com dels centres de reconegut prestigi de fora com dels propis països llatinoamericans, que no sempre troben espais de discussió oberts com els que aquests cicles han pogut oferir. En aquesta desena edició hem canviat el format i en lloc d'un cicle de conferències extens (les anteriors edicions duraven quatre mesos) hem concentrat la trobada en tres dies intensos, perquè també el centre d'atenció era més acotat, i l'hem fet coincidir amb la Setmana de la Ciència per emfasitzar aquesta vocació de divulgació del coneixement científic que l'ha inspirat. Ens agradaria mantenir aquest model de cara a futures edicions i creiem que el projecte continua omplint un espai de reflexió necessari. Enguany, per insistir en aquesta vocació oberta de l'Aula Oberta d'Amèrica Llatina, hem programat les jornades en tres espais: la Universitat Autònoma, on les jornades s'iniciaren; la Casa Amèrica de Catalunya, i la residència d'Investigadors del CSIC, que aquest any ens ha ofert el seu espai. Agraïm el suport de totes les institucions.

Jornada internacional de catalogadors de rondalles (Palma, 23 i 24 de novembre de 2006)

Carme Oriol i Josep M. Pujol

Els dies 23 i 24 de novembre de 2006 va tenir lloc a Palma el seminari internacional “La classificació de les rondalles: tipus, gèneres, arxius” coorganitzat pels departaments de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili i de la Universitat de les Illes Balears. El seminari es va iniciar amb la conferència “Classifying Tales. Remarks to Indexes and Systems of Ordering” a càrrec del Dr. Hans-Jörg Uther (Enzyklopädie des Märchens, Göttingen), que va posar a l'abast dels assistents una completíssima informació sobre els criteris de catalogació utilitzats en la darrera revisió de l'índex tipològic internacional Aarne/Thompson/Uther (ATU) i sobre la tasca catalogadora feta a escala internacional.

Les comunicacions van anar a càrrec de Michele Simonsen (Copenhaguen) “Les contes facétieux non catalogués dans le répertoire danois”; Isabel Cardigos (Faro) “Um punhado português de contos sem-abrigo”; Marie-Claire Latry (Bordeus) “«Les sorcières»: un conte du Languedoc recueilli par L. Lambert”; Patricia Heiniger-Casteret (Pau) “Problèmes posés par l'archivage et le catalogage d'enregistrements de conteurs publics”; Josiane Bru (Tolosa de Lengüadoc) “Traitement des contes «non-classés» de l'AaTh dans le Delarue-Tenèze”; Anna Angelopoulos (París) i Manuela Katrinaki (Atenes). “Dilemmes de classement des contes merveilleux grecs. Types, sous-types ou oecoty-

La professora Carme Oriol en la inauguració de la Jornada.

pes?”; M. Camiño Noia (Vigo) “On classificar els nostres contes de bruixes i de morts que tornen?”; Josep A. Grimalt (Palma) “Les rondalles de catalogació dubtosa de l'Aplec d'Antoni M. Alcover”, Jaume Guiscafrè (Palma) “Versions no catalogades al Rondallari Aguiló”; Carme Oriol (Tarragona) “La gestió informatitzada dels contes no classificats. La base de dades “Rondalles Catalanes” (RondCat)”; i Josep M. Pujol (Tarragona) “Reflections on the Cataloguing of Folktales in the 21st Century”.

En el seminari es van debatre molts aspectes relacionats amb la catalogació de les rondalles: com s'han de tractar els ecotips (variants regionals d'un relat tipus); què fer amb les rondalles que no tenen entrada en l'índex tipològic internacional; com s'han de catalogar els

relats que presenten un mateix argument, però que es projecten cap a gèneres diferents (per exemple, rondalles desproveïdes d'elements meravellosos que han adoptat un aspecte realista); quin sistema s'ha d'utilitzar per a la catalogació dels relats que pertanyen a gèneres d'escassa presència en l'índex internacional, com la llegenda o la rondalla etiològica; com s'ha de gestionar de forma informatitzada tot aquest material, etc.

L'avenç significatiu per a la recerca rondallística que van representar les trobades de Tolosa, "Nommer/classer les contes populaires" (novembre 2003), Pau, "Tradition orale et récits facétieux" (març 2006), i la feta a Palma, van encoratjar els assistents a organitzar una propera trobada l'any 2007 i dedicar-la al tema de la gestió informatitzada de les rondalles no classificades a l'índex internacional.

El seminari va ser possible gràcies al finançament aportat per les següents institucions: Universitat Rovira i Virgili, Diputació de Tarragona, Generalitat de Catalunya, Universitat de les Illes Balears i Institut d'Estudis Balearics.

Resistència i territorialitat: moviments indígenes i afroamericans (Barcelona, 29 de novembre - I de desembre de 2006)

Gemma Orobitg
CINAF

Grup de Recerca sobre Culture Indígenes i Afroamericanes. Departament d'Antropologia Social, Història d'Amèrica i Àfrica. Universitat de Barcelona.

Del 29 de novembre a l'I de desembre de 2006 va tenir lloc, organitzat pel CINAF (Grup d'Estudis sobre Cultures Indígenes i Afroamericanes, Departament d'Antropologia Social, Història d'Amèrica i Àfrica de la Universitat de Barcelona) i per la Residència d'Investigadors del CSIC-Generalitat de Catalunya, el cicle de conferències "Resistència i territorialitat: moviments indígenes i afroamericans" en el qual van participar investigadors internacionals (John Gledhill de la Universitat de Manchester, Stefano Varese de la Universitat de Califòrnia, Jean-Pierre Tardieu de la Universitat de la Reunió, Richard Price de la Universitat William and Mary, Tristan Platt de la Universitat de Saint Andrews, Silvia Espelt, Universitat de New Castel i Gemma Celi-gueta, École des Hautes Études en Sciences Sociales) i investigadors d'universitats i centres de recerca catalans (Verena Stolcke, Mónica Marínez Mauri i Montserrat Ventura de la Universitat Autònoma de Barcelona així com Miquel Izard, Andreu Viola, Sílvia Bofill, Javier Laviña, José Luís-Ruiz Peinado, Marilyn Cebolla i Gemma Orobitg de la Universitat de Barcelona). El tema del cicle de conferències es troba dins de les línies de recerca actualment desenvolupades pels investigadors del CINAF al voltant del projecte: "Cultures indígenes i afroamericanes; història(es),

identitats i ciutadania" finançat per l'AGAUR.

Des de la dècada dels vuitanta, nombroses organitzacions i moviments indígenes i afroamericans han articulat les seves reclamacions polítiques i identitàries al voltant del concepte de territori. Aquest concepte, que serà reconegut oficialment pel Conveni de la OIT sobre pobles indígenes i tribals (Conveni núm. 169, de 1989) ultrapassa àmpliament les demandes prèvies sobre la terra, donat que la noció de territori a més de la terra conreable també engloba el subsòl, la massa forestal i els recursos hídrics, i al mateix temps, implica uns drets col·lectius —inalienables i indivisibles—, així com una autonomia ètnica. Impulsades inicialment pels pobles indígenes de la regió amazònica, i adoptades posteriorment per nombroses comunitats afroamericanes (especialment, a països com Brasil o Colòmbia) les demandes de territori han esdevingut, més enllà de les seves implicacions econòmiques, un recurs simbòlic i polític molt valuós en el procés d'etnogènesi de totes aquestes societats.

Per altra banda, el concepte de resistència ha generat durant les darreres dècades una extensa literatura d'estudis des de l'antropologia i l'etnohistòria, reflectint les influències teòrico-metodològiques de paradigmes com el